

Historické udalosti

Vieme, že pri vzniku starých dedín postup bol taký, že najprv postavili kostol, ako symbol cirkevnej moci, a potom okolo kostola stavali domy. Preto aj začínam s okolnosťami súvisiacimi s postavením bobrovského kostola. Stavba prvého murovaného kostola v Bobrovci vraj súvisí s osobou Mateja kráľa, podľa nálezu 30 zlatých dukátov, ktoré vraj pochádzajú z jeho daru na stavbu kostola. O tejto stavbe nemáme žiadne písomné doklady. Pravdepodobne boli zničené počas bojov veriacich [katolíkov a evanjelikov] za protireformácie.

Matej kráľ umrel roku 1490. To by nasvedčovalo, že starý kostol stavali koncom 15., najneskoršie začiatkom 16. storočia. Aj na kostolnom zvone z tých čias je letopočet 1521. Spomeniem ústne podanie, ktoré sa v spojitosti so stavbou kostola zachovalo. Vtedajší veriaci sa vraj nevedeli dohodnúť, kde má kostol stáť. A stal sa div, lebo v jedno ráno našli na jednom mieste napadnutý svieži sniežik, hoci bolo leto. Teda na tom mieste kostol postavili. Bol gotického slohu, čo sa dá usudzovať zo sanktuária, ktoré tvorilo prednú, čiže oltárnu časť kostola a ktoré sa zachovalo v pôvodnom slohu. Pod vežou bol vchod do kostola aj pitvorec, z ktorého je teraz Kristov hrob. Pod celým kostolom je krypta, ako bolo v tých časoch zvykom. Do nej pochovávali vtedajších bobrovských feudálnych pánov. Na krypte je malé okienko, cez ktoré preniká dnu trochu svetla a vzduch. Okienko je tesne nad zemou pri Lurdskej jaskyni a vchod je od hrobu zakrytý veľkým kameňom. Kostol bol zasvätený Sv. krížu, a preto je aj veľký kríž nad hlavným oltárom.

Svedkom stavby starého kostola bola zaiste lipa pri kostole, z ktorej už iba kmeň žije a má vraj toľko rokov ako starý kostol. Lipu museli obsekať, lebo konáre ohrozovali strechu kostola. Zo starej veže sa zachoval zvon z roku 1521, ktorý má tiež svoju históriu. Za prvej svetovej vojny zvon bol odsúdený na roztavenie a potom na výrobu kanónov. Už bol aj na stanici v Mikuláši, ale jeho vek ho zachránil. Úrady zvon vrátili a musel byť vymenený za mladší, a tak sa dostal nazad na pôvodné miesto, na ktorom je podnes. Ten zvon, za ktorý starý vymenili, bol novší a väčší. Zadovážil ho farár Árvay zo zvonolejárskej dielne A. Pozdecha, slovenského národovca v Pešti. Práve tento zvon si chceli Bobrovčania zachrániť, ale to sa im nepodarilo. Pri rekvirácii maďarské úrady vzali z veľkej veže 5 zvonov a z Rakovice 2 zvony, spolu teda 7 zvonov. Ale aj tak monarchia vojnu prehrala. V tom čase mal Bobrovec desať zvonov - šesť na veži, dva na Rakovici, jeden na kostole a jeden na škole. O tomto poslednom nevedno, kde sa podel. Na veži sú teraz len štyri zvony a dve miesta sú prázdne. Tri zvony si veriaci zadovážili z vlastných peňažných zbierok po prvej svetovej vojne za farára Rončáka. Keď bol pred prvou svetovou vojnou pôvodný počet zvonov, tieto boli zladené do krásnej melódie. Aj na šírom okolí ľudia vraveli, že bobrovským zvonom nebolo páru. Ba vzniklo aj príslovie:

"Zvučí ako bobrovecké zvony!" A Bobrovčania skutočne boli na svoje zvony hrdí.

O stavbe terajšieho kostola

O stavbe dnešného kostola už sú písomné údaje, ale farská kronika zmizla neznámo kam. O stavbe terajšieho kostola známe sú tieto údaje. Stavba sa začala roku 1774 a dokončili ju roku 1782. Kostol teda stavali 8 rokov a staviteľom bol mikulášsky rodák Jakub Drahný. Podnet k stavbe dal gróf Ján Illésházy a manželka Sidonia Battyáni. Bola to vraj stavba ďakovná, že Ján, jediný zo štyroch bratov, odolal reformácii. Ale podľa spomínanej farskej kroniky pri stavbe kostola Bobrovčania priniesli veľké obete svojou prácou. Len koľko práce a námahy si vyžiadala doprava stavebného materiálu na záprahoch. Kamenie sa dolovalo v Kobylej jame a v Osjeku. Najväčšiu starosť robil malý počet obyvateľov, lebo v tej dobe - ako uvádza kronika - bolo v Bobrovci len 600 duší a filiálok nebolo vôbec. Keď odpočítame deti, práceschopných dospelých nemohlo byť viac ako 200-300 duší. Nízky stav obyvateľstva zavinila skutočnosť, že sa z Bobrovca vysťahovalo koncom 17. storočia asi 500 obyvateľov do južných krajov, ktoré vyprázdnil Turci a toto územie bolo treba znova osídliť. Tí ľudia sa viac domov nevrátili. Z celého Liptova sa vtedy vysťahovalo vyše 1000 obyvateľov. Priestorove bol vtedy bobrovský kostol na celom okolí najväčší a za namáhavú prácu veriacich, vynaloženú pri stavbe kostola, vtedajší pápež Pius VII. udelil kostolu právo odpustkov plnomocných, a to na deň 15. augusta. Dekrét o týchto odpustkoch jestvuje dodnes.

Kostol bol postavený v barokovom slohu tak, že zo starého kostola použili prednú časť so sanktuárom a zadnú časť, v ktorej je Kristov hrob.

Vežu zvýšili o jedno poschodie. Na oblúku pod klenbou je nápis: "Chrám tento venuje Bohu a svätej Trojici Ján Illésházy a Sidonia Battyány" (latinsky). Na pravej strane, naproti kazateľni, stojí barokový oltár zasvätený sv. Jánovi Nepomuckému s umelecky cenným obrazom tohto svätca. Je to dielo liptovského umelca-maliara Jozefa Božetecha Klemensa. Nevedno, prečo práve tomuto svätcovi bola venovaná taká zvláštna úcta, veď okrem oltára má ešte i kaplnku so svojou sochou v Trstici na brehu potoka Jalovec pri chodníku, ktorým sa kedysi chodievalo do Liptovského Mikuláša. K tejto kaplnke konali procesiu v nedeľu nasledujúcu po mene Jána Nepomuckého (16. mája) a na jeho počesť bývala i oktáva a jarmok. Možno predpokladať, že Ján Illésházy, ktorý bol aj patrónom kostola, mal meno toho svätca.

V súvislosti so stavbou prvého kostola z 15. storočia sa vynára otázka, kde Bobrovčania odbavovali bohoslužby do toho času, kým si nepostavili kostol, lebo najstarší drevený kostolík najpravdepodobnejšie zanikol počas tatárskeho vpádu, čo mohlo byť roku 1242. Do konca 15. storočia, keď asi postavili kostol murovaný, uplynulo okolo 250 rokov. Teda Bobrovec by bol 250 rokov bez vlastného kostola. Tu možno predpokladať dve možnosti. Alebo bol dajaký provizórny kostolík, alebo - a to je najpravdepodobnejšie - bobrovskí veriaci chodili do kostola v Trstenom, ktorý bol postavený roku 1269, a teda patrí medzi najstaršie kostoly v Liptove. Tento predpoklad je najpriateľnejší, lebo podľa materiálov v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied v Bratislave bola okolo roku 1290 v Trstenom aj fara a tu zabili

dajakí zlosynovia farára. Pôvodne bol trstenský kostol väčší, lebo asi slúžil veriacim celého okolia. Neskoršie, keď kostolov pribúdalo a v každej väčšej obci postavili kostol, trstenský stratil návštevnosť, a preto ho aj tamojšie panstvo dalo zmenšiť, čo vidieť i na odkrytých základoch, a urobilo z neho dvorný kostolík.

Anton Rak "Bobrovec - Ľudia, deje, osudy"